

ข้อมูลจาก นพ.พลเดช ปิ่นประทีป
เลขาธิการคณะ ★ มีต่อหน้า 5

สกู๊ป หน้า 1

กรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ระบุว่า ไตรมาสที่ 2 ของปี 2557 ทั่วประเทศ มีผู้ใช้สมาร์ตโฟน หรือโทรศัพท์มือถือที่สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้รวมทั้งสิ้น 94 ล้านเครื่อง และเพิ่มจำนวนขึ้นอีกราว 2-3 ล้านเครื่องต่อไตรมาส

สื่อสังคมออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย ที่คนไทยนิยมใช้งานบนอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ เฟซบุ๊ก ล่าสุดมียอดผู้ใช้งานทั้งสิ้นประมาณ 30 ล้านคน

รองลงมาคือ ยูทูบ 26.5 ล้านคน ทวิตเตอร์ 4.5 ล้านคน อินสตาแกรม หรือ ไอจี ประมาณ 1.7 ล้านคน และยังมีผู้นิยมใช้ 'ไลน์' อีกจำนวนมหาศาล (ยังไม่มีข้อมูลสำรวจ)

การที่คนส่วนใหญ่ มีสมาร์ตโฟน หรือโทรศัพท์มือถือที่สามารถทำอะไรได้หลายอย่าง และสามารถเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่แต่ละคนมีสถานะแทบไม่ต่างไปจากสื่อมวลชน ซึ่งสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณะได้ด้วยตัวเอง

ปัญหาที่ตามมาก็คือ การใช้โทร.มือถือ โปสต์ หรือลงภาพและเรื่องราวต่างๆ โดยมีได้กลั่นกรองได้ก่อให้เกิด ปัญหาการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น มากมายตามมา ทั้งโดยรู้ตัว หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์

โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นเรื่องอ่อนไหว อย่างเช่น กรณีปัญหาสุขภาพ เป็นต้นว่า แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ ของสถานพยาบาล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งเข้าไปช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุต่างๆ ให้นำเอาผลการตรวจสุขภาพ รูปภาพของผู้ป่วย หรือครอบครัวของผู้ป่วย หรือ

จริงๆแล้วก่อนจะโพสต์อะไรออกไป แค่
ชาวโซเชียลมีเดียทั้งหลายมีสามัญสำนึก รู้จัก
ใช้เสรีภาพอย่างมีความรับผิดชอบ รู้จักหัวอก
เขา หัวอกเราแม้ไม่ต้องมีกฎหมาย หรือตัวกั้น
กรองใดๆมาค้ำคอ ปัญหาขาดจริยธรรมหรือ
คุณธรรมในการแบ่งปันข้อมูล ก็จะไม่เกิด

จดไลค์เล็กแชร์สุขภาพคนป่วย

อาจจะบันทึกทั้งภาพและเสียง ระหว่างที่ผู้ป่วยได้รับการรักษา นำไปโพสต์เผยแพร่ และแชร์หรือส่งต่อ ตามสื่อสังคมออนไลน์ทั้งหลาย

โปรดทราบ!!!...การกระทำลักษณะนี้ถือเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีความผิดตามมาตรา 7 พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 มีโทษจำคุก 6 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท เพราะข้อมูลด้านสุขภาพ ถือเป็นความลับ ที่ผู้อื่นจะเปิดเผยให้เสียหายไม่ได้เว้นแต่คนไข้ และญาติจะยินยอมเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้จึงมีการระดมความเห็น เพื่อหาทางทำให้สังคมไทยปลอดจากการละเมิดสิทธิสุขภาพของผู้อื่น ควบคู่กับการที่ สช. กำลังเร่งทำร่างแนวทางปฏิบัติ การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ พ.ศ....เตรียมเสนอไปยังรัฐบาลเพื่อออกเป็นกฎหมายบังคับใช้ให้ทันในปลายปีนี้

นพ.พลวรรณ วิบุรณกุลชิต ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้ความเห็นว่า "กรณีนี้เปรียบเหมือนดาบสองคม คือ มีทั้งประโยชน์และโทษ บางทีการช่วยกันโพสต์แล้วแชร์ต่อกันไปเหมือนแชร์ลูกโซ่ เพื่อขอรับความช่วยเหลือเร่งด่วน เช่น ขอรับบริจาคไต ไ้กระดุก เมื่อเยื่อให้แก่

คนใช้ทางสื่อสังคมออนไลน์ กลับได้ผลตอบแทนที่รวดเร็วและทันเวลา แต่ก็มีข้อเสียคือ ลงไปแล้วมันลบออกไม่ได้”

“มันมีทั้งมุมที่สร้างสรรค์และทำลาย ผมไม่อยากให้ไปจำกัดจินตนาการในโลกออนไลน์กันมากนัก แต่ก็อยากให้ตระหนักกันว่าก่อนที่จะแชร์อะไรออกไป ควรคิดนิดนึงว่า จะไปสร้างความเดือดร้อนให้ใครหรือไม่ ดังนั้น การใช้วิจารณญาณและจิตสำนึก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด”

ดร.ผ่องพักตร์ พิทยพันธ์ กรรมการสภาการพยาบาล มองว่าในโลกออนไลน์ควรต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจน เช่น แม้แต่จะนำข้อมูลนั้นไปใช้เพื่อการศึกษา ก็ควรต้องขออนุญาตจากคนไข้หรือญาติก่อน

“มันยากตรงที่บางครั้งคนไข้ต้องการให้เราอธิบายถึงโรค และแผนการรักษาให้เขาฟัง ซึ่งถือเป็นสิทธิของผู้ป่วยทุกคน ซึ่งขณะนี้มีโรงพยาบาลหลายแห่ง ถูกคนไข้ฟ้องกรณีนี้กันเยอะ หว่าทำทำไมไม่บอกเขาก่อนทำการรักษา จึงต้องหาพยาบาลที่จบระดับปริญญาโทขึ้นไป มาอธิบายให้คนไข้ฟังแทนแพทย์”

เธอว่า สรุปแล้วการสื่อสารระหว่างบุคลากรด้านสาธารณสุขกับคนไข้ให้ชัดเจน สำคัญที่สุด

นพ.วิวัฒน์ สิริประชัย หรือ จำพิชิต ขจัดพาลชน เจ้าของเพจบล็อกชื่อดัง “Drama Addict” ให้ความเห็นว่า การละเมิดสิทธิในโซเชียลมีเดีย เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก บางครั้งการถ่ายรูปเพียงภาพเดียว แล้วนำไปเล่าต่อเป็นตปเป็นตะ หรือแต่งเรื่องขึ้นมา ก็ทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรง หรือทำลายชีวิตคนคนหนึ่งได้

เขาบอกว่า โดยเฉพาะบุคลากรทางการแพทย์ ถือเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงมาก ในเรื่องละเมิดสิทธิทางสุขภาพมาก

“ยกตัวอย่าง กรณีที่แพทย์โพสต์ภาพฟิล์มเอกซเรย์ผู้ป่วย ที่มีมะม่วงติดในก้นอย่างสนุกสนาน หรือกรณีเจ้าหน้าที่กู้ภัยถ่ายภาพผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตแล้วนำไปโพสต์ โดยอ้างว่าทำไปเพื่อเป็นอุทาหรณ์ หรือบางคนทำเพื่อเรียกยอดไลค์จากผู้เข้าไปชม ทั้ง 2 ตัวอย่างถือเป็นการละเมิดสิทธิทั้งสิ้น”

“ในทางกลับกัน คนไข้ก็สามารถละเมิดสิทธิของแพทย์ได้ด้วย เช่น ลงโพสต์ประจาน เมื่อได้รับการรักษาแล้วไม่พอใจ เรื่องเหล่านี้จึงต้องมีการณรงค์ให้ชัดเจน การจัดทำร่างแนวทางปฏิบัติในการใช้สื่อสังคม

ออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาการละเมิดสิทธิทางสุขภาพได้ในส่วนของบุคลากรทางการแพทย์”

รศ.สุตา วิสชุดพิชญ์ อาจารย์พิเศษ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ความเห็นว่า ข้อมูลสุขภาพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. ข้อมูลที่ระบุตัวตน เช่น ชื่อ นามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน หมายเลขผู้ป่วยในโรงพยาบาล

กับ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาการป่วย ซึ่งหากจะเปิดเผยข้อมูลสุขภาพทั้ง 2 อย่างนี้ ไม่ว่าจะเพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อให้ความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการเก็บข้อมูลของหน่วยงานรัฐ เช่น กรมบัญชีกลาง สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) หรือแม้กระทั่งการปรึกษาหารือกันระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ สิ่งเหล่านี้จะต้องใช้ความระมัดระวัง

“ในต่างประเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของคนไข้ จะมีการแบ่งระดับของข้อมูล และระดับของผู้ที่สามารถจะเข้าถึงข้อมูล ล็อกกิ้งลงไปแต่ละระดับว่า ใครบ้างที่สามารถเข้าถึงข้อมูลระดับใด หรือใครบ้างที่มีสิทธิเข้าไปตรวจสอบอะไรได้ หรือแต่ละคนสามารถเข้าไปดูได้ถึงขั้นไหน และเข้าไปดูเพื่อประโยชน์อะไร”

“นอกจากนี้ระหว่างผู้ป่วยกับแพทย์ จะต้องมีความไว้วางใจกันเพราะถ้าไม่มี อาจจะเกิดการถ่ายคลิปเล่นงานกันไปมา”

อาจารย์สุตาบอกว่า สรุปแล้วในมุมมองกฎหมาย หลักสำคัญ คือ ถ้าตัดตัวไอที หรือสิ่งที่แสดงถึงตัวตนของผู้นั้นออก ถือว่าไม่เป็นการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เอาชื่อออก ไม่ได้บ่งชี้ว่าเป็นใคร แต่ถ้ามีข้อมูลบางอย่างที่ทำให้ผู้อื่นสามารถนำไปเชื่อมโยง จนทำให้ผู้อื่นสามารถล่วงรู้ได้ว่าคนป่วยเป็นใคร แม้จะไม่ได้ระบุชื่อก็ตาม ถือเป็นการบ่งชี้ตัวตน เป็นการละเมิดข้อมูล และมีความผิด

“สรุปแล้ว วิธีที่จะไม่ไปละเมิดสิทธิผู้ป่วยก็คือ ต้องไม่บอกให้รู้ถึงตัวตนของเขา แม้จะไม่ได้ระบุชื่อ นามสกุล ก็ยังต้องไม่ทำให้ใครสามารถเชื่อมโยงไปถึงตัวตนของผู้ป่วยได้ เพราะบางทีแค่บอกบางอย่าง ทุกคนจะรู้เลยทันทีว่าหมายถึงใคร”

จริงๆแล้วก่อนจะโพสต์อะไรออกไป แก่ชาวโซเชียลมีเดียทั้งหลายมีสามัญสำนึก รู้จักใช้เสรีภาพอย่างมีความรับผิดชอบ รู้จักหัวอกเขา หัวอกเรา แม้ไม่ต้องมีกฎหมาย หรือตัวกลั่นกรองใดๆมาคุ้มครอง ปัญหาขาดจริยธรรมหรือคุณธรรมในการแบ่งปันข้อมูล ก็จะไม่เกิดขึ้น.